

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

UKRAINIAN LABOR NEWS

Address: The Provincial Library
Cor. Pritchard Ave. and McG
Winnipeg, Man., Canada.

Address: Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

РІК VI.

Ч. 63.

СУБОТА, 14. ЧЕРВНЯ 1924.

WINNIPEG, MAN.

SATURDAY, JUNE 14th 1924.

No. 63.

VOL. VI.

Між Італією і Туреччиною може прийти до війни

ІТАЛІЙЦІ СКОНЦЕНТРУВАЛИ НА ОСТРОВІ РОДОС ВЕЛИКУ СИЛУ ВІЙСЬКА.

Европейські дипломати заявляють, що прем'єр Муссоліні планує війну проти Туреччини.

ВІДЕНЬ, 13. червня. — На спіші тут донесення вказують на можливість війни між Італією а Туреччиною після того, як Італійці висадили на острові Родос 2,000 нових жовірів. Уже від кількох місяців Італія концентрувала своє військо на острові Родос, аж доки італійський гарнізон не став абсолютно за великий. Туреччина почала непокоїтися, однак італійський посол у Анкарі заявив турецькому правительству, що нема причин до побоювань.

Европейські дипломати не можуть знайти нічого оправдання на концентрацію військ

на Родосі як це, що Муссоліні планує авантюру, себто війну проти Туреччини. В найближчих часах Муссоліні мусить показати своє дійсне обличчя. На підставі Севрського договору Італія мала дістати велику частку Туреччини під сферою спеціальних впливів. Греція дістала в той час Смирну. Греція сильно окупувала свою полосу, а Італія ні. Мустафа Кемаль Паша і його ангорські націоналісти прогнозували Греків в море. З побідою Туреччини над Греками вся надія на спеціальні сфери розвіялася, однак Італія, як оказується, відживила надію на одержання своєї пайки.

НІМЕЦЧИНА ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ ПРИСУТНОСТІ ФРАНЦУЗЬКОГО ВІЙСЬКА В СААР.

На основі Версальського договору Франція не має права держати війська в долині Саар, каже Р. Д. Во.

ЖЕНЕВА, 12. червня. — Німеччина запротестувала до "Ліги Націй" проти присутності французького війська в долині Саар, німецьким вугільним райони, де на основі Версальського договору Франція має виключні права на експлуатацію вугля через 15 років. Німеччина скаржиться, що дальша присутність французького війська буде мати некорисний вплив на пдебіцит, який вирішить будучість саарської території.

Долина Саар знаходиться тепер під адміністрацією "Ліги Націй". Будучий плебіцит вирішити, чи має задержатися правління встановлене Версальським договором, чи Саар має злучитися з Францією або Німеччиною.

Р. Д. Во, бувший мейор Вінніпегу, був через три і пів року представником Вел. Брита-

ній в раді Саарської долини. Він каже, що на основі Версальського договору в долині Саар не мало бути ніякого війська — плаченого або охотничього — за винятком локальної жандармерії або поліції.

Та проте французьке правительство задержало там своє військо від самого початку, а в один час окупація находилася в руках чорних африканських жовірів, що було дуже противне населенню і уважалось обидно для него.

На кожнім засіданню "Ліги Націй" піднесено протест проти цього порушення Версальського договору, однак французькі представники завжди відповідали, що війська є потрібні для охорони майнів, оперованих французьким правительством. Така відповідь була звичайним викрутком, бо ніякої охорони майнів не потребували.

ПАРЛЯМЕНТАРНА КОМІСІЯ ЦІЛКОМ ОПРАВДАЛА МІНІСТРА ПРАЦІ МОРДОКА.

ОТТАВА, 13. червня. — 14 голосами до 8 парламентарна комісія привілеїв і виборів прийняла вчора ліберальну поправку, в якій сказано, що обвинувачення проти міністра праці Мордока не є доказані. Поправка була поставлена ліберальним послом Джерманом з Веленд.

У внеску, який постановив був консервативний посол Портер з Вест-Гейстінга, говорилось, що обвинувачення проти Мордока були доказані. Портер обвинувачував Мордока, що він покористувався інформацією, яка була йому доступна як міністрові, і витягнув з оттавської філії Гом Бенк-у \$4,050 два дні перед збанкрутуванням того банку.

У прийнятій комісією ліберальній поправці сказано, що

Мордок витягнув свої гроші з банку не на основі інформації, яку він міг дістати як член кабінету. Зізнання перед комісією вказали, сказано в поправці, що Мордок дістав інформацію про який стан банку як приватний горожанин від Дж. Н. Гордона, заступника спікера (предсідателя) парламенту, підчас розмови з ним 9. серпня 1923 р.

За ліберальною поправкою, оправдууючою міністра праці Мордока, голосувало 10 лібералів і 4 прогресистів. Проти поправки голосувало 6 консервативів і 2 прогресистів.

МОСКВА, 11. червня. — Як можна судити до опіній редакторів передових газет, Радянський Союз є задоволений з того, що Едвард Еррио може стати прем'єром Франції.

В цілій Румунії проголошено воєнний стан.

ПРАВИТЕЛЬСТВО БРАТІЯНУ СКОНФІСКУВАЛО НАФТОВИ ПОЛЯ ЗАГРАНИЧНИХ КОМПАНІЙ.

Консервативна і аграрна партії є пригтовані повалити монархію і встановити республіку.

ВІДЕНЬ, 12. червня. — На спіші тут відомості кажуть, що після успішної демонстрації генерала Авереску, в цілій Румунії проголошено воєнний стан. Всі публичні мітинги зітнулися заборонені.

Генерал Авереску обіцяв королеви Фердинандови здержатися від всяких насильних кроків до часу, поки правительство Братіяну не буде мати спромоги зрезигнувати.

Кажуть, що британські і американські інтереси в Румунії піддержують ген. Авереску. БУКАРЕШТ, Румунія, 13. червня. — Брати Братіяну, один прем'єр а другий міністер фінансів Румунії, сконфіскували нафтові поля вартості \$150,000,000, що належали до "Стандард Ойл", "Роял Доч" і французьких, бельгійських та голландських нафтових компаній.

У відповідь на протестаційний лист від заінтересованих компаній — міністер торговлі

Танкреді Константінеску заявив, що права особистої власности не є більше непорушні в Румунії.

Ця заява міністра торговлі є також відповіддю на протести британського, французького і американського міністрів, що були заложеної минулого тижня.

Перед лицем острого протесту трох правительств брати Братіяну оповістили, що новий закон про копальні, який сконфіскує всю заграничну нафтову власність, буде ухвалений парламентом перед його відкриттям дня 30. червня.

Під теперішню пору консервативна і аграрна партії є в процесі злуки, що зробить їх домінуючою партією в краї. Сподіюється, що ця нова партія зажадає, щоб її генерал Фердинанд відмовиться це зробити, вона є пригтована на повалити монархію і встановити республіку.

ПОВСТАННЯ В АЛЬБАНІІ ЗАКІНЧИЛОСЯ ВСТАНОВЛЕННЯМ НОВОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА.

За старого режиму багаті були вільні від податків і тепер державна каса є цілком порожня.

РИМ, 12. червня. — Революція в Альбанії, що розпочалася і закінчилася захопленням Тирани, завершила побіду демократичної партії і розпочала нову еру в Альбанії.

Тимчасове правительство, яке обнімає владу за одобренням населення, не буде мати легкого завдання. Фінансувати краї порожню касою не є легкою річю.

За старого правительства багаті були вільні від податків і правительство витратило всі свої приходи на платню для своїх прихильників. Тепер нема грошей, щоб можна було до чогось взятися; нема навіть грошей на дороги і наводнення, на чім полягає весь будучий розвиток краю.

Нове правительство поставило собі за шіль зробити в Альбанії новий край. Щоб це здійснити, правительство мусить дістати за границею малу позичку, доки буде виготовлена нова податкова програма.

Ахмед Зога, голова попереднього правительства, втік разом з кількома вірними прихильцями. Перед його втечею від него дезертирували до повстанців або просто втікали майже всі його помічники.

ГРЕЦЬКІЙ РЕПУБЛІЦІ ЗАГРОЖУЄ ПЕРЕВОРОТ.

Бувшого прем'єра Венізелоса роблять відвільним за резигнацію грецького кабінету.

АТЕНИ, 12. червня. — Тут побоюються, що після усунення міністра війни Кондітіса і іменування на його місце ген. Пангальоса, Греції грозить нова революція.

Кондітіс має великий вплив серед жовірів і вони планують зробити його диктатором. Самий Кондітіс розпочинає офензиву і заявив, що прожене з міста прем'єра Папанастасоса.

Ворожнеча між прем'єром і Кондітісом зайшла ізза того, що міністер війни хотів побільшити видатки на армію і флоту.

АТЕНИ, 11. червня. — Румунія визнала грецьку республіку поміжю спротиву румунської королеви, котрої дочка, бувша королева Греції, находиться в Румунії на вигнанню.

СТРАЙК НА ЕЛЕКТРИЧНИХ ЗАЛІЗНИЦЯХ В ЛОНДОНІ ЗАКІНЧЕНИЙ.

ЛОНДОН, 13-го червня. — Страйк в лондонських електричних стаціях, який застоявив був рух електричних залізниць в місті, закінчився вчора вечером і робітники повернули до праці. (Депеша з Лондону не подає, на яких умовах робітники повернули до праці.)

КУЛІДЖ КАНДИДАТОМ НА ПРЕЗИДЕНТА.

КЛІВЛЕНД, Огайо, 13. червня. — На відбуваючійся тут конвенції республіканської партії Калвін Кулідж, теперішній президент "Злучених Держав", зівстав іменованій кандидатом на президента при слідуючих виборах, що відбудуться в листопаді ц. р. Кулідж дістав 1,065 голосів, Ла Фолет 34, Джанстон 10.

ДОС КАНДИДАТОМ НА ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТА.

КЛІВЛЕНД, 13-го червня. — Бригадир-генерал Чарлс Дос зівстав іменованій вчора ввечері кандидатом на віцепрезидента "Злучених Держав". Дос прийняв номінацію конвенції республіканської партії.

СТРІЛЯЛИ НА УПРАВИТЕЛЯ ЗАЛІЗНИЦЬ.

ГАВАНА, Куба, 11. червня. — Тут прострілено генерала Арчибалда Джека, генерального управителя "Злучених Залізниць Гавани, на котрих робітники застрайкували. Завдавши вистрілом рана не є небезпечна. Після вистрілу арештовано 19-літнього хлопця, якого обвинувачується о замах на генерала. Генерал Джек є уроженцем Англії і ветераном британської армії.

РЕЗИГНАЦІЯ ЛИТОВСЬКОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА.

КОВНО, Литва, 10. червня. — Литовський кабінет з прем'єром Гальвануском подав до димісії. Резигнація кабінету наступила після того, як парламент відкинув правительственный законопроект в справі будови залізниць з Мемеля до Ковна. Фонди на будову залізниць мали прийти з позички затягнутої в Англії.

ВИБІР ПРЕЗИДЕНТА ФРАНЦІІ ЧИСЛО 13.

ВІННІПЕГ, 12. червня. — Кажуть, що число 13 є нещасливе. А поміжю того вибір нового президента Франції є тісно звязаний з числом 13. Як подають нинішні телеграми з Парижа, вибір нового французького президента має відбутися в п'ятницю 13 червня.

Президента вибере 13 з ряду парламент. Вибраний на той високий уряд чоловік буде 13 з ряду президентом Франції. Новий президент поручить Еррио утворити кабінет з 13 міністрів.

МОСКВА, 7. червня. — Остання перепись вказує, що в Москві є 1,511,045 жителів, з того числа 1,354,754 Росіяни.

ФРАНЦУЗЬКІ ЛІВІ ПАРТІІ ВИБРАЛИ ПЕНЛСЕВЕ КАНДИДАТОМ НА ПРЕЗИДЕНТА.

Новий президент поручить Едвардові Еррио утворити нове французьке правительство.

ПАРИЖ, 12. червня. — На нараді партій лівиці, що відбулася сьогодні для вибору кандидата на президента республіки, Павло Пенлсеве, президент палати послів, був вибраний президентом Франції.

Програма, що має привести до порядку теперішню хаотичну політичну ситуацію, є така: 1) Національне зібрання вибере завтра у Версалю нового президента французької республіки.

2) Едвард Еррио, провідник радикальних соціалістів, буде назначений в суботу прем'єром.

3) Еррио утворить в неділю новий кабінет.

4) Новий кабінет буде представлений в понеділок палаті послів.

ника Мілерана. Загально вважають, що Павло Пенлсеве, президент палати послів, буде вибраний президентом Франції.

До цього останнього звернувся комітет з проською, щоби він відтінгував свою кандидатуру. Таким робом вибір Пенлсева на президента Франції є запевнений.

ПАРИЖ, 12-го червня. — Франція находиться сьогодні без президента і провідники домінуючого лівого блоку радяться над вибором наслід-

ЗАГАДОЧНЕ ЗНИКНЕННЯ ІТАЛІЙСЬКОГО СОЦІАЛІСТИЧНОГО ПОСЛА МАТТЕОТТІ.

Підозрівають, що посла стратили фашисти, так як він виступав в парламенті проти режиму Муссоліні.

РИМ, 13. червня. — Тут оповіщено, що соціалістичний посол Маттеотті, генеральний секретар об'єднаної соціалістичної партії, минулого вівторка подівся десь нагло і загадконо зі свого дому.

На першій засіданню цієї сесії парламенту Маттеотті виступив був остро проти фашистського правительства. Він мав також промовляти в парламенті вчора і критикувати фінансову політику правительства. Так отже побоюються, що його зникнення є ділом рук фашистів.

Жінка подівшогося посла каже, що останній раз вона бачила його у вівторок по полудні, як він, без капелюха і майже без грошей, пішов до поблизького склепу купувати тютюн. Пізніше того самого дня його бачили деякі приятелі, і після цього по нім застиг слід.

Угорське правительство вичеркнуло з офіційного списку дипломатичного корпусу представників бувшого царського посольства.

ПОЛІЦІЯ АРЕШТУВАЛА В ПОРТ АРТУР, ОНТ., ЧОТИРОХ БЕЗРОБІТНИХ.

ФОРТ ВІЛІЯМ, Онт., 12-го червня. — Минулого вівторка арештовано в Порт Артур чотирох безробітних за викликування заколоту. Арештування наступило після мітингу безробітних, на яким п'ятнавою доміліанське правительство за його іміграційну політику та мійську раду за заведення реєстрації безробітних.

Після мітингу безробітні пішли на поліційну стацію зареєструватися і там чотирох з них арештовано. Імена арештованих є слідуочі: Артур Гордон, С. В. Вудс, А. Дж. Тамсон і С. А. Сірлс. Іх уважають провідниками безробітних.

Всі провідники безробітних носять відзнаки "I.W.W." (юні "Промислових Робітників Світа").

БЕЗРОБІТНІ БУЛИ ЗНОВ У МЕЙОРА.

Минулого четверга делегація від безробітних була на послуханню у мейора Вінніпегу Фармера. Нежонаті члени делегації заявили, що вони кожного ранку о 6-ій годині були в емплоїмент-офісі, однак роботи там не було. Многі казали, що є вінніпегськими мешканцями, або мають Вінніпег за свій осідок, кді працюють при будові аборів лісі.

В ОДЕСІ ЗАСУДЖЕНО НА СМЕРТЬ 5 ШПІОНІВ.

ОДЕСА, 7. червня. — Революційний трибунал в Одесі засудив на смерть 5 осіб, обвинувачених о шпіонажу в користь Польщі. П'ятох інших обвинувачених засуджено на в'язницю від 1 до 10 років.

Між засудженими на смерть є др. Марія Наїданова, яка

працювала в шпиталях і організувала шайку шпіонів, до котрої втягнула також радянських урядовців і офіцерів Червоної Армії. Ця шайка дістала документи про силу і розклад Черв. Армії і передала їх польському генеральному штабові. Між засудженими на смерть є також ген. Комаров, який був інструктором в артилерійській школі.